

KODÁLY ZOLTÁN ZENEI NEVELÉSI RENDSZERÉNEK KRÍZISE
Egy doktori dolgozat reflexiói
VITAIRAT

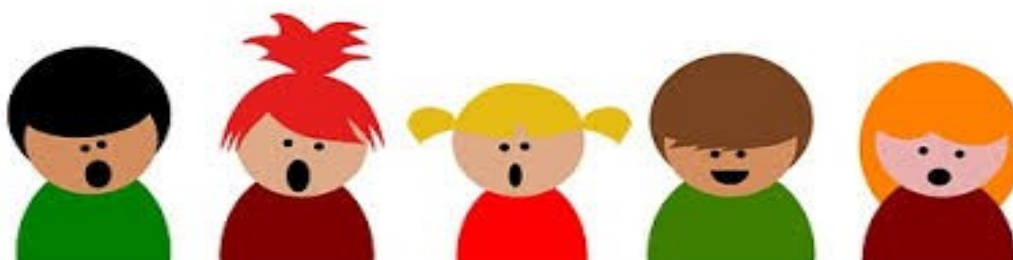
A PARLANDO (2020/2.) számában jelent meg Nagyné dr. Árgány Brigitta doktori dolgozata [\(Nagyné dr. Árgány Brigitta: A zenei előképzettség összetevőinek komplex vizsgálata óvodapedagógus és tanító alapszakos hallgatók körében a Kaposvári Egyetemen \(A szerző doktori disszertációja és annak rövidített változata\)](#) a Kaposvári Egyetemen felvételiző óvodapedagógus és tanító alapszakos hallgatók zenei teszteredményeiről és azok háttéréről. A dolgozat szerzője így kezdte tanulmányának absztraktját: „*Korunk nemzetközi és hazai kutatási eredményei (transzferkutatások, idegtudományi kutatások) meggyőzően alátámasztják a kora gyermekkortól kezdődő, továbbá az intenzív, szisztematikusan végzett zenei nevelés sokoldalú és sokrétű fejlesztőhatását az értelmi és érzelmi képességek területén. Az ókortól él az a felfogás, hogy a zenei nevelés feltétlenül szükséges az egészséges és harmonikus ember személyiségfejlődéséhez. A zenei nevelésnek, mint az emberformálás egyik legkiválóbb eszközének hangsúlyozása hazánkban hosszú ideje Kodály Zoltán zenepedagógiájához köthető.*”

Nagyné dr. Árgány Brigitta, a Kaposvári Egyetem adjunktusa
(cappuccini.hu)

Ezért fontos a korai évek pedagógiai munkáját végző szakemberek zenei nevelésének színvonala. Már évek óta jöttek jelzések a pedagógusképzésre jelentkezők zenei előképzettségének alacsony szintjéről. A dolgozat írója 30 éve vesz részt a pedagógusképzésben és kíváncsivá tették a zenei képzés tervezését szolgáló összegyűjtött felmérő tesztek. A felvettek tesztelése mindig az első év elején történt, ő a legutóbbi 6 évben mért eredményeket elemezte a disszertációban. Ez a megcáfolhatatlan tényanyag azonban minden érintett és szakember számára megdöbbentő. A Kaposváron felvételizők 14 %-a be sem jutott a képzésbe az ének-zenei területen mutatott alacsony szintje miatt. „*A hallgatók zenei nevelésében e hátrányok új kihívásokat jelentenek, mert évtizedes*

lemaradásokat kell bepótolni akkor, amikor intellektusuk ugyan befogadóbb a zenei ismeretekre, viszont egyes zenei képességeik fejleszthetősége életkorukból adódóan már korlátozott.” A tények elemzésében azt is bebizonyítja a szerző, hogy a legrosszabban teljesített területek, a kottairás és olvasás, valamint a zenei hallás mutatja leginkább a komplexitás problémáját. A zenei és beszédhanghallás alapvető kommunikációs képesség, a hallási kultúra kialakulatlansága a hallgatók kora miatt nem, vagy alig javítható. A vizsgálatban a zenei/kotta olvasásnak a területe 5,12 % -nál volt elfogadható szinten és 84,61% teljesített a legalsó szinten hat év átlagában. Azt is megállapítja, hogy az egyetemeken már régen az alapkészségek és ismeretek kompenzálásával kell kezdeni a zenei oktatást, azaz az általános iskolai alsó tagozat anyagának pótlásával. A bemutatott számok tükrében több száz hallgató 6 év alatt gondosan mért és összegyűjtött adatai szerint a képzés kezdetekor ezeken a területeken folyamatosan 10,25 % volt a jól teljesítők aránya, a középszint alatt pedig 48, 71 %, többségük azon belül is a legalsó pontszámokat érte csak el.

(A kép forrása: zene.blog.hu)

Ezeknek a számoknak a felnövekvő, pályát választó fiatalokra életsorsot eldöntő szerepük van, nem csupán statisztikai, vagy kutatási adatok. Gondoljunk azokra az ország több területéről jött felvételizőkre, akik életük 12 éve alatt az általános iskolában és a gimnáziumban azt hitték, hogy zenét *tanulnak*, hiszen jelen voltak az órákon, időt, energiát befektetve részt vettek és végrehajtották a tanári utasításokat, néha még jól is érezték magukat. Hivatalosan, az osztályzataik alapján és a követelmények szerint elvégezték a tananyagot, bizonyítványt is kaptak róla. A felvételin mégis azzal kellett szembesülniük, hogy szinte semmit nem tudnak, egy részük még a minimális belépési követelménynek sem felelt meg, eleve kiesett a továbbtanulási lehetőségéből. A bent maradtak is alacsony szinten birtokolják a számukra, jövőjük munkájuk elvégzéséhez szükséges zenei képességeknek és tudásnak a nagy részét. Ez azt is jelenti, hogy állandó stresszhelyzetben kell majd küzdeniük a tanulmányok elvégzéséig és még akkor sem lesznek igazán felkészültek a biztonsággal, jó érzéssel végzett zenei foglalkozásokhoz. Mindezt annak ellenére, hogy alapjában szeretik a zenét és a legtöbben tudnak is énekelni. Ami történt, nem az ő hibájuk, ők csak áldozatai annak a közoktatásban kialakult zenei-pedagógiai szakmai harcnak, ami évtizedek óta folyik és nem gondol a sok százezer, most már milliányi gyermeksors áldozatra. Ne kérdezzünk a felelősökre, maradjunk a tényeknél.

A zeneoktatásban elhanyagolt, ezért kialakulatlan hallás nemcsak az ének-zenében, de az idegen nyelvek tanulásában is nagy hátrányt okoz a fiataloknak. Országosan 75 ezer, tanulmányait rég befejezett felnőtt a sikertelen nyelvvizsgák miatt évekig nem kaphatta meg a diplomáját, aminek fő oka a hallásuk elégtelensége volt és sajnos, azt nem lehet *tanulni*, csak rendszeresen fejleszteni 3-10 éves korig. Utána szinte reménytelen a jelentős javulás. Szerencsére ezt a tényt végre belátták a hatóságok és most a járvány hatására külön rendelettel/ engedéllyel mindannyian átvehetik évekkal

ezelőtt megszerzett diplomájukat és ennek megfelelő lehet a bérük is. 2018 augusztusában-ban megjelent a Gyermeknevelés egy külön száma a korai zenei nevelés terén végzett legutóbbi magyar kutatásokról és azok háttéréről, hatásairól. Ezek szerint bizonyítottan a 3-10 éves korban fejleszhetőek hatékonyan az alapvető tanulási és kommunikációs képességek (hallás, írás-olvasás, gondolkodás) és ebben a rendszeres zenei nevelésnek nagy szerepe van. Ezt a fejlődési lehetőséget tudná megadni a színvonalas ének-zene tanítása a fiataloknak.

Kodály Zoltán többször is meglátogatta az ének-zenei iskolát az Erkel Ferenc utcában. Balról az iskolaalapító Nemesszeghyné Szentkirályi Márta (Forrás: Heltai, 2008.)

Kodály az ilyen hatások miatt szorgalmazta a közoktatás zenei nevelésének szükségességét, a nemzetnevelés céljával, amit el is indított és életében ellenőrzött is. Kecskeméten a zenei tagozatos iskolákhoz kapcsolódóan Nemesszeghyné kezdeményezésére még létrehozta a Kodály Intézetet a magyar zenepedagógiai fejlesztés, kutatás céljával. Ebben az időben zajlott itt néhány ma is emlegetett zenei neveléssel kapcsolatos kutatás. Kodály és Nemesszeghyné halála után a nemzetközi kutatás haladt, a magyar zeneoktatás és kutatás lemaradt, és lassan elvesztette korábbi vezető helyét. Jelenlegi „eredményének” szomorú tükrét Nagyné dr. Árgány Brigitta gondosan elemző írásában láthatjuk. Úgy tűnik, a zeneoktatási rendszert elemezni kellene összefüggéseiben is, az alapfokú ének-zene oktatást (óvoda-iskola) mielőbb pedagógiai jelentősége szerint kezelni, valamiféle friss levegőt árasztó lélegeztető gépre tenni, hogy a krízist túlélje.

Most, a karanténban van időnk őszintén megvizsgálni, hogyan lehet erről a mélypontról feljebb jutni, a lelki és szakmai krízisből kikerülni, amíg nem késő. A zenész szakmának végre komolyan végig kellene gondolnia a helyzetet és kimondani a fájó igazságokat az alapfokú zenei nevelés megmentése, Húsvét lévén úgy is fogalmazhatnám: „feltámasztása” érdekében, ami végső soron nekik is érdekük. A még szomorúbb tény az, hogy a változások elindítása évtizedek óta a belső, szakmai ellentétek, a különböző érdekcsoportok konkurencia-harca miatt nem valósulhatott meg. Bizonyos sorsszerű fejlemények miatt tanúja, időnként személyesen érintettje voltam az eseményeknek, vitáknak és most röviden felidézem őket, hogy tanuljunk belőlük a válság megoldásához. Mivel 80. születésnapomat töltöttem nemrég a karanténban, így már jogom van az

őszinte szavakhoz. Kérem mindazokat, akik érzik a felelősséget, csatlakozzanak a folyamat visszafordításához.

Petrovics Emil (Nagygyörgy Sándor felvétele, kb. 1970-es évek)

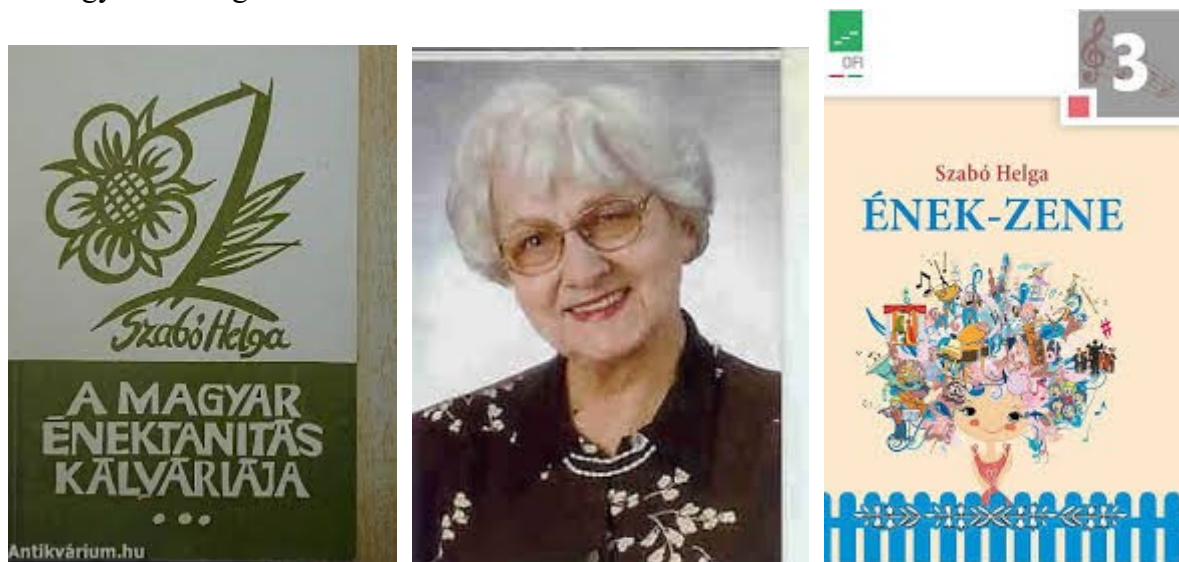
A kérdések korán, már az 1970-es években elindultak, amikor a negatív jelek egyre erősebben látszottak az iskolai eredményekben és Petrovics Emil országgyűlési képviselőként vitát indított a Parlament Oktatási Bizottságában a zeneoktatás helyzetéről. Felvetette a kérdést, amit később, 1982-ben a „Vélemények, viták zenekultúránkról” című cikk gyűjteményben hosszabban is kifejtett. (Kossuth, 1982, 176. old.): *»Mi a baj a „Kodály-módszerrel”? Elavult? Jól, vagy netalán rosszul alkalmazzuk? Megkövesedett és konzervatívvá vált? Alkalmas-e a zene megszerettetésére? Megértettük egyáltalán?... Majd súlyos szavak következtek: ...Sok helyütt gépiessé vált, mert az ügyesebbek „mutatvánnyá” értéktelenítették, mert a zene és a szépség helyét átvette a szűkkeblű technikázás. Nemzeti szerepe elüzletiesedett, az eszmét nem csak terjesztettük, de ki is árusítottuk.«*

Ungár Imre zongoraművész-tanár

Ez után a Muzsika c. folyóiratban is vita folyt a zenepedagógiáról, és Ungár Imre, a zongoraművész és zeneakadémiai tanár 1972-ben egy kézenfekvő, de mégis figyelmen kívül hagyott tényre hívta föl

a figyelmet: „Az általános zenei nevelés megvalósítása valójában az egész zenész-szakma felelőssége, de joga is. Ennek a felelősségnek a súlya és ennek a jognak érvényesítése különösen fontos az iskolai ének-zene tanítás mai veszélyhelyzetében, s ez egyben megköveteli, hogy a szakma különböző területei egymással összhangban működjenek. Elkerülhetetlen tehát, hogy az általános zenei nevelés és a szakma, legközvetlenebbül a szakképzés egymáshoz való viszonya tisztázott legyen, mégpedig a teljes zeneélet kapcsolatrendszerében betöltött funkciójuk szerint. Hiszen az általános nevelés és a szakképzés szolgálják legközvetlenebbül az általános esztétikai kultúra zenei részének megalapozását.... Végső soron egymásra vannak utalva: az általános nevelés teremti meg a szakképzés bázisát, s az utóbbiban sűrűsödő tendenciák visszahatásából tud az általános zenei nevelés megújulni.” Mivel ez az együttműködés nem valósult meg, a Zeneakadémián továbbra sem hoztak létre alsófokú zenei nevelési területtel foglalkozó zenepedagógiai szakot, a kecskeméti Kodály Intézet magyar pedagógiát segítő, továbbképző, kutató szerepét célzó első kezdeményezéseket vezetőváltással (1974) leállították, tovább romlott a helyzet. 1980-ban újabb vita indult, Szabó Helga „Torzulások a kodályi zenei nevelés általános iskolai alkalmazásában” címmel nagy visszhangot kiváltó önkritikus cikket írt.

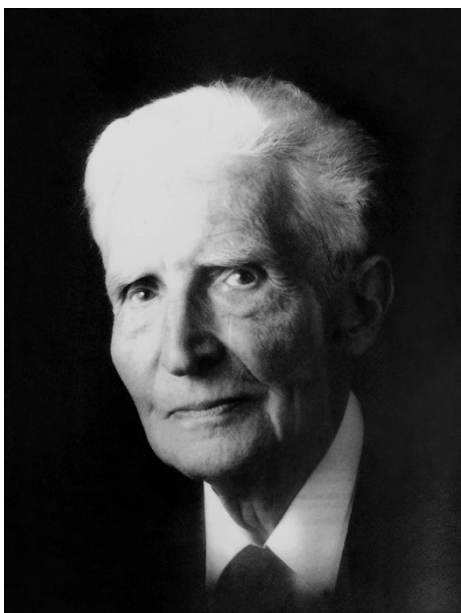
Szabó Helga és munkái

Demény P. János „Iskolai énektanításunk jelenéről és jövőjéről” című hozzászólásában (Muzsika, 1980. május) olvashatjuk a következőket: „A cikk szerint nem a kodályi elgondolásokban, hanem azok értelmezésében és alkalmazásában van a hiba...A torzulások először a szakképzésben jöttek létre, onnan terjedtek lefelé. Ezért azokat a pontokat kell megkeresni, amelyeken a szakképzés nem kellőképpen nyitott az általános nevelés kihívásaira... Nálunk a zenészsakma – Kodály fellépéséig – az előadóművészetet, a zeneszerzést és a zenetudományt foglalta magába. Ez a zenei szakképzésben három különböző szemléletmód termékeny összefonódását jelentette. ... Kodály megteremtette a pozitív társadalmi változás értékét hordozó új, általános zenei nevelési koncepciót, s ezzel megindította egy új, negyedik szemléletmód beépülését a szakképzés hagyományos hármassal szembeállítása mellé. ... Lényegében egy, az általános zenei nevelést célzó pedagógiai diszciplína jött létre. Ez a negyedik diszciplína a szakképzésben tehát szemléletmódjánál fogva központba helyezi a pedagógiai, módszertani képzést, szemben a tradicionális hármassal szemben, melyben a pedagógiai képzettség (és végzettség) csak mintegy mellékes célként funkcionál. (Talán innen származik az ének-zenetanárok alacsony szakmai presztízse?) Ezek a kérdések már zenészsakmára és hivatásra vonatkozó alapos, szociológiai szintű analízist kívánnának. De egy fontos tünetet

enélkül is meg lehet állapítani: az általános zenei nevelés és a tradicionális zenei szakképzés szemléletmódjai – intézményes együttélésük ellenére – tartalmilag sokkal kevésbé hatnak egymásra, mint kívánatos lenne.”

A szemléletbeli különbséget az jelenti, hogy az egyik a gyermekek zenei fejlesztését tartja élete céljának a másik pedig a zenéből, zenélésből akar megélni, a gyerek csak, mint jövődő közönség létezik számára. Mindig azt halljuk tőlük, hogy közönséget kell nevelni. Nem, gyermeki személyiségeket kell a zenével nevelni, a lehetőség szerint sarjadó tehetségeket tovább segíteni- a zenélés felé, saját életük gazdagítása céljával.

Gárdonyi Zoltán (zeneakademia.hu)

Dobszay László (muzsikalendarium.hu)

Ennek a szemléletbeli különbségnek az eredménye, hogy a Zeneakadémián voltak/vannak, akik az általános zenei nevelés (korai és alapfokú) pedagógiai disciplina egyetemi szintű kialakítását feleslegesnek érzik, még a szolfézs-és karvezetői képzésben is, ahol pedig a jövődő tanároknak a kisgyermekkel is kell dolgozniok (Lásd Dobszay László: Hozzászólás az iskolai énektanításunk jelenéről és jövőjéről c. vitában, Muzsika, 1980. április). Elgondolkodtató a most éppen 40 éve leírt gondolatsor a gyermekeknek zenét tanító pedagógusokról. A gyermekekkel alsó fokon foglalkozó zenetanárok minél magasabb szintű pedagógiai kultúrája mellett foglalt állást és mutatott utat többek között a kiváló tanárként is tisztelt Gárdonyi Zoltán professzor, amikor az első Győri Zenei Nevelési Konferencián 1968-ban, előadása előtt fellépve a színpadra, kissé ironikusan, de nem él nélkül a kollégáira nézve ezt mondta: „Van az úgy, hogy az ember tud is, meg tanít is.” – és felharsant a közönség értő nevetése, utalva e kettőség mindmáig létező problémájára. Valószínűleg a néha nyíltan is kifejezett pedagógia-ellenszenvnek lett az eredménye a szolfézsoktatásban részt vevő gyerekek e tárggyal kapcsolatos negatív élménye és a közismereti ének-zene tárgy népszerűtlensége. Úgy tűnik, nehéz belátnunk, hogy az alapos és tudományos pedagógiai (nem csak pszichológiai) képzés milyen fontos része a zenetanári szakmának, bármilyen szinten, de az alsófokú oktatásban mindenképpen. Az új rendszerű egyetemi szintű tanárképzés is ezt kívánja meg.

Mint az idézett cikkek is igazolják, 1970 óta voltak olyan zenészek, akik támogatták a zenei-pedagógiai szemlélet kialakítását. Petrovics Emil is ezek közé tartozott és ezért őt kértem meg a „Rendszerszemléletű zeneoktatás és fejlesztésének lehetőségei” című, valójában a kodályi filozófia pedagógiai értelmezésével foglalkozó doktori dolgozatom bírálatára, amit el is vállalt. A disszertáció melléklete volt az a 12 osztályos ének-zene tanterv, amit az OPI-ban Báthory Zoltán irányításával kidolgozott komplex alternatív tanterv zenei része volt. A dolgozatom soha nem jelenhetett meg itthon. Voltak azonban, akik mégis számon tartottak. 1988-ban, pedagógiai doktori vizsgám után Falvy Zoltán, (az ZTI akkori igazgatójának) megbízásával és közvetítésével Véber Gyula professzor meghívására Utrechtbe utazhattam az általa kialakított zenei tanárképzési rendszer megismerésére és tervezetének hazahozatalára. Ő a zenei képzés befejezése után fél éves próbatanításra hívta meg a zenetanári képzésre készülő növendékeket, ami után önelemzés és önvizsgálat következett. Ha a tanárukkal kölcsönösen úgy látták, hogy tudnak és akarnak zenepedagógusként dolgozni, csak akkor léphettek be a kétéves, főként pedagógiai és gyakorlati zenetanári képzésbe. Ezt a tanárképzési megoldást egyes zenészek itt is be szeretnék volna vezetni. Ehhez viszont olyan egyetemi tanárok is kellettek volna, akik a pedagógiát elméleti és alkalmazási, didaktikai szinten is ismerik és nem azt mondják a tudományos cikkekben található a szakkifejezésekre, hogy azok nehezen érthető idegen szavak. Természetesen bizonyos zenész szakmai körökben nagy ellenállást keltett a tanárképzés tervezett megújításának gondolata és ez is hozzájárult, hogy nem volt számomra hely itthon.

Azóta az EU-hoz történő kapcsolódás után kötelezően meg kellett változtatni az egyetemi képzést, de a művészeti szakmai terület kikerülte a pedagógiát. Tulajdonképpen a hangversenypedagógia megjelenése azt mutatja, hogy a hangszeres zenészek közül sokan szívesen dolgoznak gyerekekkel a zenélés mellett. De akkor miért nem végzik el a tanárképzőt, ahol valóban erre a területre készülhetnének még tudatosabban? Éppen itt látszik a zenészsakma lebecsülő értékelése a pedagógusokkal szemben. Remélem, a karanténban többen rájöttek, hogy a gyerekekkel való foglalkozás nem elfecsérelt idő, s ha segíteni akarunk életük alakulásában, pedagógussá kell válnunk. Az igazi pedagógia ugyanis az emberformálás tudománya, a jó pedagógus pedig ennek az emberformáló tudománynak a művésze. Ez azonban hosszú távú, rendszeres és tervezett munkát igényel, bensőséges személyes kapcsolattal, amit az esetleges hangverseny élmények soha nem tudnak helyettesíteni. Az ELTE-n és a többi egyetemi szinten végző két szakos zenetanár-hallgatók már magasabb pedagógiai ismeretekkel kerülnek ki a képzésből. Náluk viszont túl sok terhet jelent a második szak végzése a zenei képzés rovására. Bevezetésekor azzal indokolták ezt a képzésformát, hogy az ének-zene órákkal nem jön ki a tanárok heti óraszám egy iskolában, így gazdaságosabb a két szakos képzés. Reméljük, ez csak egy átmeneti kényszerhelyzet alatt volt így.

Az új NAT ének-óraszámai legalábbis reményt keltőek. A szakzenészek pedagógiához fűződő viszonya későbbiekben sem oldódott meg, pedig a helyzet megváltoztatásához át kellene gondolni sok, erre alkalmas és pedagógiai érdeklődést mutató zenész tanárrá képzését. Ezt Bartalus Ilona javasolta a vitában már a 1980 áprilisában: *„Érdemes lenne fontolóra venni: kaphatnak-e a zeneakadémiai hangszeres növendékek ilyen irányú képzést? Igy szükség esetén legalább zenész látná el az általános iskolai énektanítás feladatát. Talán a fiatalok elhelyezkedési lehetőségei is kedvezően alakulnának így”*. Ez ma is egyfajta megoldást jelenthetne.

Balás Endre előadást tart (2018)

Ezt a gondolatot erősítette meg a Muzsikában indított vitában ugyanebben a számban Balás Endre, Zala megye szakfelügyelője, amikor a helyzet elemzésénél kiemelte, hogy tapasztalatai szerint azokban az iskolákban, ahol az alsó tagozaton is szakos kollégák tanítanak, sokkal magasabb az iskolai énekkari munka színvonala is, hiszen a gyerekek kottaolvasóvá válnak már az alsó tagozattól. Az óraszámok is kedvezően alakulhatnak a tanítók számára, mert így is túl sok órájuk van, szívesen adnák át az ének tanítását, amire sokan nincsenek jól felkészülve. Emlékszem, egy időben én is így taníthattam a mádi általános iskolában és nagyon jó volt, mert az alsó tagozatos kollégák néha bejöttek az óráimra, hogy tanuljanak és amikor eljöttem, már felkészültebbek voltak a munkájukra. A kórusomnak pedig sok jól felkészített gyereket neveltem fel, ezért lettek olyan ügyesek és nyertünk sok versenyt. Ha arra gondolunk, hogy az új NAT heti két órát biztosít az alsó tagozaton és még az 5. osztályban is, akkor az óraszámok nagyon kedvezőek lennének egy énektanár számára már két párhuzamos osztály esetében is, néhány túlórával. Három párhuzamos osztályú iskolákban pedig már akár két énektanárt is lehetne alkalmazni. Jó lenne elgondolkodni ezen a lehetőségen. Átmenetileg átképzéssel, továbbképzéssel szolfézs tanárok is taníthatnának általános iskolában éneket. A gyerekek fejlődése szempontjából ideális lenne, ha az első osztálytól rendszeres hallás és éneklési fejlesztést kaphatnának egy ének-zene szakos tanártól! Akkor a jelenleg mutatkozó hiányokat könnyebben lehetne pótolni az oktatási gyakorlatban a kis iskolákban is.

Az átképzésekre, továbbképzésekre azért is szükség lehet, mert az új tanterv a fejlesztő szemléletet fontosnak tartja a pedagógiai munkában, a zenei képességek szintjének fokozatos gyakorlati serkentésével, sok aktivitással. Ha ez először szokatlan a csak zenével foglalkozó fiataloknak, segítséget kaphatnak a most már elérhető fejlesztő zenepedagógiai tankönyvsorozatban. Ezeknek a könyveknek gazdag eszköztára, hang és munkaanyaga van és szakmai segítséget ad a tanítói, illetve tanári kézikönyv, mely megjelenik a könyvhöz kapcsolódva a többi oktatási kiegészítővel. A könyvek a legújabb pedagógiai elvek alapján a rendszeres hallásfejlesztéssel, zenére történő mozgással és színes, jól illusztrált oldalakkal, valamint jól olvasható kottaképekkel segítik a gyerekek tanulási kedvét és motiválják zenei alapképességeinek fejlesztését. Minden foglalkozás/lecke egy téma körül zajlik, szinte keretjátékba foglalja a dalokat és a ritmus-hallás és dallaméneklési gyakorlatokat. A tanár saját tempójában dolgozik, időnként projekteket iktathat be és elmélyítésre, összefoglaló ismétlésre is kap lehetőséget. A modern taneszközrendszer megkönnyíti a napi munkát. Az első rész „A hangok játéka”, amit „A hangok varázsa” követ, majd „A hangok jelei” után „A zene titkos nyelve” című kötetek jönnek sorban. Már megrendelhető az 1-2. osztályos, a 3.

és az 5. osztályos könyv, a negyedikes „A hangok jelei” című jövőre kerül a nyomdába. Addig is ajánlom a megtekintésüket a megadott linkeken. A fejlesztő zenepedagógia alapgondolatai és módszertani elvei „A zene ajándéka” című könyvemben találhatóak, ami 2011 óta magyarul is olvasható a svéd és a dán nyelvű kiadás után. Az óvodák számára a Látható hangok program segíti a hasonló szemléletű fejlesztést. Így tehát a hallás fejlesztésében kritikus 3 éves kortól van használható fejlesztő anyag.

Nagyon remélem, hogy a közoktatás zenepedagógiája átvészeli a krízis-helyzetet a tapasztalt és elkötelezett zenepedagógus szakemberek segítségével és a karantén után megerősödve kerülünk ki a válságból - már akik túlélnek. Én a veszélyeztetettek csoportjába tartozom, ezért írtam le gyorsan összegyűlt gondolataimat, amíg nem késő, hátha néhányan elolvassák. Kérem azokat, akiknek tapasztalatai, gondolatai, javaslatai vannak a fentiekkel kapcsolatban, segítsék az ügyet, írjanak a következő számokban! Minden kedves kollégának jó lelkiismeretet, harmonikus életet és szép tavaszt kívánok 2020-ban Húsvét idején, a feltámadás napján, Budapesten.

DR. ANTAL-LUNDSTRÖM ILONA TANKÖNYVSOROZATA

A ZENE TITKOS NYELVE (Ének-zene 5.)

A HANGOK JÁTÉKA (Ének-zene 1-2.)

[A zene titkos nyelve. Ének-zene tankönyv 5. NT-98709](#)

[A zene titkos nyelve. Ének-zene munkafüzet 5. NT-98709/M](#)

A tankönyveket a Könyvtárellátónál vásárolhatják meg: www.kello.hu

Letölthető kiegészítők:

- [Teljes könyv](#)
- [Tartalomjegyzék](#)
- [Munkafüzeti hanganyagok](#)
  - [Munkalapok](#)

https://www.parlando.hu/2019/2019-3/Antal-Lundstrom_Ilona.htm

Ebben a Parlando számban egyszer már hírt adtunk a könyvekről, de akkor még nem volt elég érett a helyzet az alkalmazás beindítására. Most nyilvánvalóvá vált, hogy a zenei írás-olvasás és a hallásfejlesztés szintje már alacsonyabb nem lehet, valamit tenni kell. Ezt az anyagot mindenki tudja használni, még egy valamennyire értelmes szülő is. Minden kész, csak le kell nyomni a számokat és megszólal a zene, kiosztani a rajzos feladatlapokat és a megadott leírás szerint vezetni a munkát. A dalok zenéjét meghallgathatják, azt sem kell énekelnie a tanárnak, ha nem tud, vagy nem akar énekelni, a szöveggel már tudják énekelni, ha azt megtanítja a gyerekeknek.

<https://www.tankonyvkatalogus.hu/site/kiadvany/NT-98710>

Ez az első- második osztályos könyv elérési linkje, alább látható, mennyi minden tartozik a könyvhöz: Munkalapok, hanganyag- részben a könyvhöz, részben a munkalapokhoz. Jelenleg két részre osztott könyv-változat is van, mert egyben nagyon sok a gyerekeknek a cipelése. Módszertanilag viszont összetartozik a két osztály anyaga, mert különböző tempóban haladhatnak az osztályok és a tananyagot biztosítani kell a differenciálás miatt. Így a tanári példány egyben megmutatja a teljes anyagot, de a gyerekek csak a megfelelő osztályhoz tartozó részt kapják meg a tanévre.

*A szerző a zenepedagógia professzora